

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת
لجنة الانتخابات المركزية
The Central Elections Committee

Justice Isaac Amit
Supreme court of Israel
Chairman of the Central
elections committee
to the 25th Knesset

قاضي إسحاق عميت
المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات
المركزية للكنيست 25

השופט יצחק עמית
בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-25

ער"ס 7/25

- המבקשים: 1. מועצה מקומית כפר כנא
2. עז-אלדין אמרה, ראש המועצה המקומית כפר כנא

נגד

המשיבה: עורכי דין לקידום מנהל תקין

בקשה להארכת מועד להגשת ערר על החלטת יושבת ראש ועדת הבחירות האזורית יזרעאל (השופטת ר' גלפז מוקדי) בתר"ס 24/25 מיום 17.8.2022

בשם המבקשים: עו"ד עימאד ח'מאיסי

החלטה

1. יושבת ראש ועדת הבחירות האזורית יזרעאל קיבלה עתירה בעניין תעמולת בחירות נגד המבקשים, המועצה המקומית כפר כנא והעומד בראשה. ערר על החלטתה הוגש באיחור ומכאן הבקשה שלפניי להארכת מועד להגשת הערר.
2. המשיבה, עמותת "עורכי דין לקידום מנהל תקין", טענה שבחשבון הפייסבוק של המועצה המקומית הופיעו דברי תעמולת בחירות לטובת ראש המועצה, בניגוד לסעיף 2א לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) התשי"ט-1959 (להלן: **חוק דרכי תעמולה**). המשיבה עתרה לפי סעיפים 17ב ו-17ד לחוק דרכי תעמולה, וביקשה להורות למבקשים לחדול מכך. יושבת ראש ועדת הבחירות האזורית יזרעאל (השופטת ר' גלפז-מוקדי) קיבלה את העתירה (תר"ס 24/25 **עורכי דין לקידום מנהל תקין נ' המועצה המקומית כפר כנא** 17.8.2022) והורתה למועצה להסיר מחשבון הפייסבוק תוך 30 יום את הפרסומים הנדונים.
3. על החלטה זו ניתן לערור לפניי כאמור בסעיף 17ד(ג) לחוק דרכי תעמולה. סעיף 18(א) להוראות הבחירות (דרכי תעמולה) (סדרי הדין בבקשות ועררים), התשע"ה-2015 (להלן: **הוראות סדרי הדין**), קובע כי יש לערור "בתוך המועד שקבע היושב ראש בהחלטתו, לפי נסיבות העניין, ולא יאוחר משבעה ימים מיום שההחלטה פורסמה כדין, או מיום שהערור קיבל הודעה עליה או מיום שנודע לעורר עליה, לפי המוקדם; לא נקבע מועד בהחלטה, יוגש ערר בתוך שבעה ימים כאמור". יושבת ראש ועדת הבחירות האזורית לא קבעה בהחלטתה מועד להגשת ערר, ולכן תקופת הערר היא שבעה ימים.

ההחלטה נשלחה לתיבת הדוא"ל של בא כוח המבקשים, היועץ המשפטי של המועצה המקומית, ביום 22.8.2022, ופורסמה באתר האינטרנט של ועדת הבחירות באותו יום. מכאן, שהמועד האחרון להגשת הערר הוא 29.8.2022. רק ביום 9.9.2022, כלומר בחלוף 11 ימים מהמועד האחרון, פנו המבקשים וביקשו להגיש ערר. הלשכה המשפטית בוועדת הבחירות המרכזית הסבה תשומת ליבם כי חלף המועד האחרון להגשת ערר, ומכאן הבקשה שלפניי.

4. לטענת המבקשים, המועד האחרון להגשת ערר נפל בתקופת פגרת בתי המשפט (עד 5.9.2022), ולכן אין למנות את ימי הפגרה. המבקשים נסמכים על רע"א 4990/05 **ממן נ' עיריית הרצליה** (7.10.2009) (להלן: **עניין ממן**), שדן ב"תחולת הפגרה על טריבונלים שיפוטיים שבראשם עומד שופט". איני סבור כי פסק דין זה תומך בעמדת המבקשים. באותו מקרה דן בית המשפט העליון בסעיף 10(ג) לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, שלפיו "במנין ימי תקופה יבואו גם ימי מנוחה, פגרה או שבתון שעל פי חיקוק, זולת אם הם הימים האחרונים שבתקופה". בית המשפט עמד על כך, שעל דרך הכלל, הגם שאין מדובר בדרישה אולטימטיבית, נדרש קשר בין הפגרה לפעולה שנקצב מועד לביצועה, ובלשונו של בית המשפט "כי יהיה יחס של רלוונטיות בין הפגרה בה מדובר לבין הפעולה שלביצועה נקצב מועד. ברוב המקרים יתקיים יחס זה אם הגוף שבפניו מתקיים ההליך אשר בגדרו יש לבצע את הפעולה נמצא בפגרה" (**עניין ממן**, פסקה 28). לכן נפסק באותו מקרה שהסעיף חל על בית דין מנהלי "שבראשו עומד שופט ואשר מבחינה אירגונית הוא פועל במסגרת מערכת בתי המשפט" (שם, פסקה 29. ראו גם פסקה 31). אלא שוועדת הבחירות המרכזית אינה פועלת "במסגרת מערכת בתי המשפט". היא גם אינה בית דין מנהלי (הגדרת "בית דין מנהלי" בסעיף 1 לחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992, סעיף 4 לחוק זה והתוספת לחוק האמור). הוועדה לא הייתה בפגרה במועדים שבהם מדובר (למעשה אנו מצויים בתקופת בחירות לכנסת, ולכן שעות עבודתה אף היו ארוכות יותר). לכן אין בפסק הדין בעניין **ממן** כדי לתמוך בטענת המבקשים.

5. לשלמות התמונה אציין את תקנה 179(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: **תקסד"א 2018**), שלפיה "תקופת פגרה של בית המשפט לא תובא במנין הימים שנקבעו בתקנות אלה או שנקבעו בידי בית המשפט, זולת אם בית המשפט הורה אחרת". בעניין **ממן** נזכר הגלגול הקודם לתקנה זו, תקנה 529 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, שנוסחה זהה למעשה (על היחס בינה לסעיף 10(ג) לחוק הפרשנות ראו **עניין ממן**, פסקה 25). גם תקנה 179(ב) אינה מסייעת למבקשים, מאחר שתקנה זו חלה בעניין אזרחי "זולת אם נקבעו בדין בעניין פלוני סדרי דין מיוחדים אחרים" (תקנה 180(ב) לתקסד"א 2018). בעניינו קיים סדר דין מיוחד אחר, ותכליותיו לצידו כפי שיוסבר להלן. אין בהוראות סדרי הדין כהגדרתם לעיל התייחסות לפגרות, מן הטעם הפשוט שאין בוועדת הבחירות פגרה.

גם מבחינת תכלית הדברים, לא בכדי תקופת הערר בענייני תעמולה עומדת על שבעה ימים לכל היותר.

הטעם לכך ברור: בענייני בחירות נודעת חשיבות רבה להכרעה מהירה (עניין **ממן**, פסקה 21; בג"ץ 2162/20 כץ נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-23, פסקה 11 (2.4.2020); בר"ם 8257/18 מסורי נ' מנהל הבחירות במועצה אזורית עמק חפר, פסקה 7 (30.1.2019) (להלן: עניין **מסורי**); בג"ץ 11243/02 פייגלין נ' יושב-ראש ועדת הבחירות, פ"ד (4) 145, 153 (2003)). לכן, המחוקק קבע שבענייני בחירות שונים לא תחול "כל הוראה בחיקוק ... המאפשרת הארכת מועדים" (סעיף 143 לחוק הבחירות [נוסח משולב], התשכ"ט-1969. ראו גם סעיף 97ג(ב) לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965; סעיף 227א(א)(1) לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958; עניין **מסורי**, פסקה 8).

אומנם המקרה שלפני עוסק בסוגיה של תעמולת בחירות בין מערכות הבחירות לרשויות המקומיות, ולכאורה אין בו בהילות מיוחדת. אולם בהוראות סדרי הדין אין הבחנה בין תקופת מערכת הבחירות לתקופה שלפניה או לאחריה, ועל מנת לשמור על אחידות ופשטות בסדרי הדין, יש למעט בהבחנות שאינן מעוגנות במפורש בסדרי הדין (השוו עניין **ממן**, פסקה 29). גם בין מערכות הבחירות יש תחולה להוראות בחוק דרכי תעמולה שיש בהן חשיבות מיוחדת, כמו האיסור על שימוש בנכסי הציבור בתעמולת בחירות. לכן יש חשיבות להכרעה מהירה במקרים אלו.

חיזוק נוסף לעמדתי אני מוצא בכך שהוראות סדרי הדין, שנקבעו מכוח סעיף 17ה(א) לחוק דרכי תעמולה, קובעות מסגרת דיונית ייחודית לדיונים לפי חוק זה תוך החלת תקסד"א 2018 בעניינים מסוימים בלבד, כמו צורת כתב טענות (סעיף 10) והוצאות (סעיף 30), אך לא את תקנה 179(ב) שעניינה בפגרה.

התוצאה מכל האמור לעיל היא שהמועד האחרון להגשת הערר היה ביום 29.8.2022 והמבקשים לא עמדו במועד זה.

6. לחלופין, המבקשים טענו כי היועץ המשפטי למועצה המקומית, בא כוחם דאז, היה בחופשה בימים 22.8.2022–29.8.2022 ורק ביום 30.8.2022 ראה את ההחלטה. באותם ימים היה ראש המועצה המקומית טרוד עד מאוד לקראת ה-1.9.2022, מועד פתיחת בתי הספר ביישוב, כך שרק למחרת ידע על ההחלטה. לכן, לטענת המבקשים, הערר הוגש במועד.

אין בידי לקבל טענה זו. כאמור, אחת החלופות לתחילת תקופת הערר היא "מיום שנודע לעורר" על ההחלטה. אולם הבחירה בחלופה המתאימה לתחילת תקופת הערר היא "לפי המוקדם". אפשר למנות את התקופה גם "מיום שהעורר קיבל הודעה" על ההחלטה. המבקשים אינם חולקים על כך שבא כוחם קיבל את ההחלטה ב-22.8.2022 ומאחר ששלוחו של אדם כמותו, רואים את המבקשים כאילו קיבלו באותו יום את ההחלטה. נזכיר עוד שההחלטה גם פורסמה באתר ועדת הבחירות. ועל כל אלו אוסיף, שגם אם נקבל טענת המבקשים כי יש לראותם כמי שקיבלו את הערר רק ביום 2.9.2022 - גם לשיטה זו הערר הוגש באיחור של שלושה ימים.

7. המבקשים טענו לחלופין כי מוצדק להאריך את המועד להגשת הערר לנוכח נסיבות העיכוב בהגשתו. לטענתם, יש להם "טענות כבדות משקל" נגד ההחלטה של יושבת ראש הוועדה האזורית; וכי הפרסומים מושא ההליך ישנים, ולכן לא ייגרם נזק מהותיתם בעמוד הפייסבוק לזמן מה נוסף.
8. לאחר ששקלתי נימוקים אלו, החלטתי לדחותם. ההחלטה מושא הבקשה הומצאה ליועץ המשפטי לרשות המקומית. ככל שנעדר באותה עת ממשרדו, היה עליו להיערך מראש ולדאוג כי מי מטעמו יקבל מסמכים משפטיים ויפעל בהתאם. מה עוד, שבכל מקרה הערר הוגש באיחור גם בהתחשב במועד שבו ראה, לטענתו, את ההחלטה. המבקשים פנו לראשונה לוועדת הבחירות המרכזית 11 ימים לאחר המועד האחרון להגשת ערר, תקופה שארוכה משבעת הימים שנקצבו מלכתחילה להגשת ערר. עוד אציין שהמבקשים היו מודעים למועד מתן ההחלטה של יושבת ראש ועדת הבחירות האזורית. ניתן היה אפוא לכל הפחות להודיע בהקדם על כוונה לערור.
9. אשר למועד הפרסומים, הרי שהוראות החוק בעניין שימוש בנכסי הציבור בתעמולת בחירות דורשות הקפדה יתרה והן חלות כל העת, ולא רק בתקופת הבחירות (סעיף 2 לחוק דרכי תעמולה). הוראות אלה מגשימות תכליות חשובות: עקרון השוויון, מניעת שימוש בנכסי הציבור שלא למטרתם, ואמון הציבור בשירות הציבורי (ראו למשל בג"ץ 1931/21 **נתניהו נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת העשרים וארבע**, פסקה 7 לפסק הדין של השופט מינץ, פסקאות 3–4 לפסק הדין של השופט ברק-ארז (19.3.2021); תר"ם 1/24 **אטדגי נ' ראש עיריית אשקלון** (3.11.2020); תב"כ 4/25 **רוטמן נ' מפלגת העבודה הישראלית** (30.8.2022)). משכך, אין מקום לטענת המבקשים כי אפשר להשאיר בדף הפייסבוק של הרשות המקומית דברי תעמולה שהם פרסומים ישנים.
10. המבקשים צירפו לבקשתם את הערר שבכוונתם להגיש. עיינתי בערר ומבלי לקבוע מסמרות, לא מצאתי שיש בטענות לגופן כדי להצדיק הארכת מועד להגשת ערר.
11. לסיכום: המבקשים איחרו בהגשת עררם, ואין עילה להארכת המועד להגשתו. הבקשה נדחת. מאחר שניתנה היום, כ"ו באלול התשפ"ב, 22 בספטמבר 2022.

יצחק עמית
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-25

